

Preses relīze

Luksemburgā, 2022. gada 24. janvārī

5G izvēršanai Eiropas Savienībā ir vajadzīgs grūdiens

Šodien publicētajā īpašajā ziņojumā Eiropas Revīzijas palāta (ERP) aicina dot jaunu impulsu, lai veicinātu 5G – jaunā globālā bezvadu standarta mobilajiem tīkliem – ieviešanu Eiropas Savienībā. Dalībvalstis ir piedzīvojušas ievērojamu kavēšanos ar 5G tīklu ieviešanu, un tas apdraud ES mērķu sasniegšanu piekļuves un pārklājuma ziņā. Vienlaikus, kā norāda revidenti, ir vajadzīgi turpmāki centieni, lai konsekventi un saskanīgi risinātu drošības jautājumus, kas saistīti ar 5G izvēršanu.

5G pakalpojumi ir būtiski plašam lietojumu klāstam, kas dod labumu daudzām ES ekonomikas nozarēm un iedzīvotāju ikdienas dzīvei. Tiek lēsts, ka laikposmā no 2021. līdz 2025. gadam 5G varētu pievienot Eiropas Savienības IKP līdz pat 1 triljonu EUR, un tas varētu radīt vai pārveidot līdz 20 miljoniem darbvietu. Lai gan 5G sniedz daudzas izaugsmes iespējas, tas ir saistīts ar noteiktiem riskiem: ierobežotais tādu piegādātāju skaits, kuri spēj izveidot un ekspluatēt 5G tīklus, palielina atkarību un riskus, kas saistīti ar "naidīgu valstu dalībnieku" iejaukšanos.

Eiropas Komisija 2016. gada rīcības plānā noteica 5G ieviešanas termiņu līdz 2025. gadam visās pilsētu teritorijās un visos galvenajos transporta maršrutos. Pagājušā gada martā tā noteica papildu mērķi – līdz 2030. gadam panākt ES mēroga 5G pārklājumu. Tomēr revidenti secina, ka tikai puse dalībvalstu šos mērķus ir iekļāvušas savās valsts 5G stratēģijās. Komisija ir atbalstījusi dalībvalstis šo mērķu sasniegšanā, izmantojot dažādas iniciatīvas, norādījumus un finansējumu. Taču tā nekad nav skaidri definējusi 5G pakalpojumu sagaidāmo kvalitāti. Revidenti uzsver, ka tas varētu radīt nevienlīdzību piekļuvē 5G pakalpojumiem un to kvalitātē visā Eiropas Savienībā, vēl vairāk paplašinot "digitālo plaisu".

"Lai atbalstītu turpmāko ekonomikas izaugsmi un konkurētspēju, visā Eiropas Savienībā 5G tīklu izveidei līdz 2025. gadam tiks tērēti līdz pat 400 miljardi EUR. Taču, tā kā daudzas dalībvalstis atpaliek, ES joprojām ne tuvu neizmanto 5G sniegtos ieguvumus," sacīja par ziņojumu atbildīgā Eiropas Revīzijas palātas locekle Annemie Turtelboom. *"Turklāt dalībvalstu pieejas 5G drošībai un jo īpaši vajadzība pēc saskaņotas rīcības joprojām ir stratēģiski svarīgs jautājums ES tehnoloģiskajai suverenitātei un vienotajam tirgum."*

Visas dalībvalstis, izņemot Kipru, Lietuvu, Maltu un Portugāli, sasniedza 2020. gada starpposma mērķi, proti, nodrošināja 5G piekļuvi vismaz vienā lielā pilsētā. Taču daudzas ES valstis nevirzās uz savu 5G tīklu izvēršanu. Attiecībā uz 16 ES valstīm Komisija uzskata, ka iespējamība sasniegt 2025. gada mērķi ir vidēja (Austrija, Čehijas Republika, Igaunija, Vācija, Īrija, Lietuva, Malta,

Šī preses relīze sniedz kopsavilkumu par Eiropas Revīzijas palātas sagatavoto īpašo ziņojumu. Tā pilns teksts ir pieejams Palātas tīmekļa vietnē www.eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Nīderlande, Polija, Portugāle un Slovēnija) vai zema (Beļģija, Bulgārija, Horvātija, Kipra un Grieķija). Līdz 2021. gada novembrim 23 dalībvalstis vēl nebija transponējušas ES direktīvu, cita starpā nosakot termiņus 5G sākotnējo frekvenču joslu piešķiršanai. Revidenti uzsver, ka tagadējā īstenošanas tempā pašreizējās desmitgades ES mērķi, visticamāk, netiks sasniegti.

5G ieviešana ir cieši saistīta ar drošības jautājumiem. ES valstīs reģistrētiem piegādātājiem ir jāievēro ES standarti un juridiskās prasības. Taču seši no astoņiem lielākajiem piegādātājiem, piemēram, *Huawei* (Ķīna) un *Samsung* (Dienvidkoreja), neatrodas Eiropas Savienībā. Trešo valstu tiesību akti var ievērojami atšķirties no ES standartiem, piemēram, attiecībā uz personas datu aizsardzību. Revidenti pauž bažas, ka ES lietotāji var tikt pakļauti ārvalstu tiesību aktiem, ja kontroles centri atrodas ārpus Eiropas Savienības. Komisija ātri reaģēja, kad 5G drošība kļuva par svarīgu jautājumu ES līmenī: ES rīkkopa 5G kiberdrošības jomā tika pieņemta 2020. gada janvārī. Tomēr tas bija par vēlu vairākiem mobilo sakaru tīklu operatoriem, kuri jau bija izvēlējušies savus piegādātājus.

Revidenti arī norāda, ka, neraugoties uz 5G drošības problēmu pārrobežu raksturu, ir maz publiski pieejamas informācijas par to, kā ES valstis risina drošības jautājumus, jo īpaši jautājumu par augsta riska piegādātājiem. Tas traucē dalībvalstīm īstenot saskaņotu pieeju, kā arī ierobežo Komisijas spēju nākt klajā ar 5G tīklu drošības uzlabojumiem. Revidenti konstatēja, ka praksē, tā kā rīkkopā iekļautajiem pasākumiem nav saistošas ietekmes, dalībvalstis piemēro atšķirīgas pieejas attiecībā uz konkrētu piegādātāju iekārtu izmantošanu vai ierobežojumu tvērumu attiecībā uz augsta riska piegādātājiem. Turklāt, ja dalībvalstis bez pārejas perioda izslēdz no saviem tīkliem augsta riska piegādātājus, aizstāšanas izmaksas var būt ļoti lielas. Pašlaik nav skaidrs, vai šādu izmaksu kompensāciju varētu uzskatīt par valsts atbalstu un vai tas būtu saskaņā ar ES konkurences noteikumiem.

Līdz šim Komisija nav novērtējusi iespējamo ietekmi, ko radītu situācija, kad dalībvalsts izveido savus 5G tīklus, izmantojot iekārtas no piegādātāja, kas citā dalībvalstī tiek uzskatīts par augsta riska piegādātāju. Šāds scenārijs varētu ietekmēt pārrobežu drošību un pat ES vienotā tirgus darbību, brīdina revidenti.

Vispārīga informācija

Īpašais ziņojums Nr. 3/2022 “5G ierīkošana Eiropas Savienībā: tīklu ieviešana kavējas, turklāt drošības jautājumi joprojām nav atrisināti” ir pieejams ERP tīmekļa vietnē (eca.europa.eu).

Šodien publicētais ziņojums papildina iepriekšējo gadu darbu, konkrēti, apskatu par [ES reakciju uz Ķīnas valsts virzīto ieguldījumu stratēģiju](#) un informatīvo apskatu par [ES kiberdrošības politiku](#), kā arī īpašos ziņojumus par [Eiropas rūpniecības digitalizāciju](#) un par [platjoslas savienojumu dalībvalstīs](#).

Ar īpašajiem ziņojumiem ERP iepazīstina Eiropas Parlamentu un ES Padomi, kā arī citas ieinteresētās personas, tostarp valstu parlamentus, nozaru ieinteresētās personas un pilsoniskās sabiedrības pārstāvjus. Lielākā daļa no mūsu ziņojumos sniegtajiem ieteikumiem tiek ieviesta.

Kontaktinformācija presei:

ERP preses birojs: press@eca.europa.eu

- *Vincent Bourgeois*: vincent.bourgeois@eca.europa.eu – mob. tālr.: (+352) 691 551 502
- *Claudia Spiti*: claudia.spiti@eca.europa.eu – mob. tālr.: (+352) 691 553 547